

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 29. 5. 2013
COM(2013) 377 final

Odporúčanie

ODPORÚČANIA RADY,

ktoré sa týka národného programu reforiem Švédska na rok 2013

**a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Švédska
na roky 2012 – 2016**

{SWD(2013) 377 final}

Odporúčanie

ODPORÚČANIA RADY,

ktoré sa týka národného programu reforiem Švédska na rok 2013

a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Švédska na roky 2012 – 2016

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej Únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii¹, a najmä na jeho článok 9 ods. 2,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh², a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie³,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu⁴,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

po porade s Hospodárskym a finančným výborom,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o iniciovaní novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameria na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na oživenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Rada 13. júla 2010 prijala na základe návrhov Komisie odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov⁵, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“.

¹ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

² Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.

³ COM(2013) 377 final.

⁴ P7_TA(2013)0052 a P7_TA(2013)0053.

⁵ Rozhodnutie Rady 2013/208/EÚ z 22. apríla 2013.

Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.

- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád 29. júna 2012 rozhodli o Pakte pre rast a zamestnanosť, ktorý poskytuje koherentný rámec pre opatrenia na úrovni členských štátov, EÚ a eurozóny, pri ktorých sa využijú všetky dostupné stimuly, nástroje a politiky. Rozhodli o prijatí opatrení na úrovni členských štátov, pričom vyjadrili úplné odhodlanie dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a vykonať odporúčania pre jednotlivé krajiny.
- (4) Rada 6. júla 2012 prijala odporúčanie, ktoré sa týka národného programu reforiem Švédska na rok 2012, a predložila svoje stanovisko k aktualizovanému konvergenčnému programu Švédska na roky 2011 – 2015.
- (5) Komisia 28. novembra 2012 prijala ročný prieskum rastu⁶, čo znamenalo začiatok európskeho semestra koordinácie hospodárskej politiky na rok 2013. Komisia okrem toho 28. novembra 2012 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh správu o mechanizme varovania⁷, v ktorej určila Švédsko za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorému sa vykoná hĺbkové preskúmanie.
- (6) Európska rada 14. marca 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability, fiškálnej konsolidácie a opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila potrebu presadzovania diferencovanej fiškálnej konsolidácie, ktorá bude podporovať rast, obnovenia bežných úverových podmienok pre hospodárstvo, podporovania rastu a konkurencieschopnosti, riešenia nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj potrebu modernizácie verejnej správy.
- (7) Komisia 10. apríla 2013 podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh uverejnila výsledky svojho hĺbkového preskúmania⁸ pre Švédsko. Analýza Komisie ju vedie k záveru, že vo Švédsku existujú makroekonomické nerovnováhy, ktoré si vyžadujú monitorovanie a politické opatrenia. Pozornosť by sa mala naďalej venovať najmä makroekonomickému vývoju v oblasti dlhu súkromného sektora a znižovania zadlženia, ako aj pretrvávajúcej neefektívnosti na trhu s bývaním. Hoci vysoký prebytok bežného účtu nie je spojený s rizikami podobnými ako v prípade vysokých deficitov, Komisia bude vývoj bežného účtu vo Švédsku naďalej monitorovať.
- (8) Švédsko 19. apríla 2013 predložilo svoj konvergenčný program na rok 2013, ktorý sa vzťahuje na obdobie rokov 2012 – 2016, a svoj národný program reforiem na rok 2013. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva programy posudzovali súčasne.
- (9) Vychádzajúc z posúdenia konvergenčného programu na rok 2013 podľa nariadenia (ES) č. 1466/97 Rada zastáva názor, že makroekonomický scenár, na ktorom sú založené rozpočtové prognózy programu, je v prípade roku 2013 realistický. Podľa odhadov vlády bude rast HDP v roku 2013 predstavovať 1,2 % a v roku 2014 to bude 2,2 %, zatiaľ čo Komisia na uvedené roky predpokladá rast 1,5 % a 2,5 %. Cieľom rozpočtovej stratégie uvedenej v programe je zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť verejných financií tým, že sa budú dodržiavať pravidlá švédskeho fiškálneho rámca vrátane cieľa dosiahnuť v hospodárskom cykle v prípade čistých poskytnutých

⁶ COM(2012) 750 final.

⁷ COM(2012) 751 final.

⁸ SWD(2013) 124 final.

pôžičiek verejnej správy priemerne prebytok vo výške 1 % HDP. Saldo verejných financií sa z mierneho prebytku 0,2 % HDP v roku 2011 zmenilo v roku 2012 na deficit 0,5 % HDP. V programe sa potvrdzuje predchádzajúci strednodobý rozpočtový cieľ vo výške – 1,0 % HDP. Strednodobý cieľ zodpovedá požiadavkám Paktu stability a rastu. Podľa programu by sa štrukturálne saldo verejných financií prepočítané Komisiou malo z mierneho deficitu 0,4 % HDP v rokoch 2012 – 2013 zmeniť od roku 2014 na prebytok. V programovom období by sa mal strednodobý cieľ pravdepodobne dodržať. Podľa informácií v programe by malo tempo rastu výdavkov verejnej správy bez diskrečných príjmových opatrení v rokoch 2012 a 2013 prekročiť referenčné strednodobé tempo rastu potenciálneho HDP, ale v roku 2014 bude nižšie. Aj keď sa zohľadní možnosť ďalších expanzívnych diskrečných opatrení v roku 2014, sú riziká pre rozpočtové ciele obmedzené. Podľa programu sa má pomer dlhu, ktorý je pod referenčnou hodnotou 60 % HDP, v roku 2013 dočasne zvýšiť na 42 % HDP, v roku 2015 sa má však opäť znížiť na menej ako 40 % HDP. Podľa prognózy Komisie sa má pomer dlhu v roku 2014 znížiť na 39 %.

- (10) Vysoká zadlženosť súkromného sektora (v roku 2013 dosiahla 235 % HDP) naďalej vzbudzuje obavy. Zadlženie domácností predstavujúce asi 80 % HDP alebo zhruba 170 % disponibilného príjmu sa len nedávno stabilizovalo a vzhľadom na pokračujúci rast úverov a pomalé tempo amortizácie hypoték nie je pravdepodobné, že sa v blízkej budúcnosti zníži. Súčasná daňová odpočítateľnosť platieb úrokov a nízke periodické dane z majetku prispievajú k daňovému zvýhodňovaniu dlhu v oblasti nehnuteľností, čo prispieva k vysokej miere zadlženia. Okrem toho relatívne veľký rozdiel medzi efektívnou hraničnou sadzbou dane z dlhu a z vlastného kapitálu v prípade nových investícií svedčí o pretrvávajúcej tendencii podnikov brať si úvery. Švédsko nedávno obmedzilo odpočítateľnosť výdavkov na úroky v rámci skupiny, ale nemá komplexný systém na korekciu daňových výhod pri dlhovom kapitáli. Podnikový dlh zodpovedajúci 149 % HDP je stále vysoký.
- (11) Hoci švédsky trh s bývaním bol v nedávnej minulosti stabilný, naďalej predstavuje potenciálny zdroj nestability. Švédsky trh s bývaním charakterizuje na strane ponuky určitá neefektívnosť, ktorá môže prispieť k tomu, že ceny domov sa vyženú nahor a vytvorí sa neželaný efekt zablokovania. Stavebné investície vo Švédsku dosahujú len polovicu investícií ostatných severských krajín v pomere k HDP aj v pomere k počtu obyvateľov. V súčasnosti trvá spustenie nového projektu pre zdĺhavé postupy na úrovni miestnej samosprávy aj niekoľko rokov. Zjednodušením týchto postupov by sa zvýšila flexibilita ponuky bývania, podporila by sa hospodárska súťaž v sektore stavebníctva a znížili by sa stavebné náklady. Sú potrebné ďalšie reformy systému stanovovania nájomného, ktoré by umožnili trhovým silám vytvoriť optimálnu ponuku nájomného bývania za primeranú cenu. Riešenie neefektívnosti trhu s bývaním pravdepodobne pomôže znížiť aj mieru zadlženosti domácností, keďže tieto záležitosti spolu súvisia.
- (12) Vo Švédsku je miera nezamestnanosti mládeže, osôb z prostredia migrantov a nízkokvalifikovaných pracovníkov vo všeobecnosti stále oveľa vyššia než v prípade ostatných obyvateľov v produktívnom veku a vyššia než priemer EÚ. Švédsko prijalo v záujme riešenia tejto problematiky mnoho nových relevantných opatrení. Opatrenia, ktorých cieľom je integrácia osôb z prostredia migrantov na trhu práce, už priniesli prvé výsledky pri znižovaní miery nezamestnanosti, stále je však potrebné vyvinúť ďalšie úsilie, aby sa znížil rozdiel medzi nimi a ostatnými obyvateľmi. Mladým ľuďom to doposiaľ neprinieslo výrazné prínosy. Zaviedlo sa však alebo sa pripravuje niekoľko sľubných opatrení, medzi ktoré patrí podpora zmlúv o uvedení do

pracovného procesu v kontexte švédskeho modelu stanovovania miezd úplne nezávislými sociálnymi partnermi. Úplne relevantná je aj snaha posilniť učňovskú prípravu a iné druhy odborného vzdelávania priamo na pracovisku, ktoré však budú musieť byť ambicióznejšie, ak majú mať želaný účinok. Praktický zmysel by mal ďalší pokrok pri preskúmaní právnych predpisov na ochranu zamestnanosti a využívaní výhod vyplývajúcich zo záruky zamestnania v prípade mladých ľudí. Vo všeobecných subvenciách by sa mali uprednostniť užšie definované opatrenia zamerané na osoby, ktoré ich najviac potrebujú. V rámci švédskej záruky zamestnania sa mladým ľuďom, ktorí si hľadajú zamestnanie prostredníctvom verejných služieb zamestnanosti a ktorí sú nezamestnaní dlhšie ako 90 dní, ponúkajú cielené služby na zlepšenie ich vzdelávacích možností a šance nájsť si zamestnanie. Zdá sa však, že záruka účinkuje v súčasnosti menej v prípade mladých ľudí, ktorí sa nezúčastňujú na vzdelávaní ani na odbornej príprave, ani nie sú evidovaní vo verejných službách zamestnanosti. V súlade s odporúčaním z roku 2012 Švédsko zadalo preskúmanie vplyvu zníženej sadzby DPH pre reštauračné a stravovacie služby v prípade cien, miezd a zamestnávania mladých ľudí, ktorého predbežné výsledky by mali byť k dispozícii v januári 2014 a definitívne závery v roku 2016. Toto preskúmanie bude dôležité vzhľadom na obavy týkajúce sa nákladovej efektívnosti tohto opatrenia.

- (13) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra komplexnú analýzu hospodárskej politiky Švédska. Posúdila konvergenčný program a národný program reforiem a predstavila hĺbkové preskúmanie. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku vo Švédsku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkové hospodárske riadenie Európskej únie tým, že sa poskytnú vstupy na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sú premietnuté do ďalej uvedených odporúčaní 1 až 4.
- (14) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala konvergenčný program Švédska a jej stanovisko⁹ je premietnuté najmä do nižšie uvedeného odporúčania 1.
- (15) Rada na základe hĺbkového preskúmania vykonaného Komisiou a na základe tohto posúdenia preskúmala národný program reforiem a konvergenčný program Švédska. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh sú premietnuté do ďalej uvedených odporúčaní 2 a 3,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Švédsko prijalo v období rokov 2013 – 2014 opatrenia s cieľom:

1. Vykonať opatrenia potrebné na uskutočňovanie fiškálnej politiky podporujúcej rast a zachovať zdravú fiškálnu pozíciu, ktorou sa zabezpečí dosiahnutie strednodobého cieľa v horizonte programu.
2. Naďalej riešiť riziká v súvislosti so súkromným dlhom znížením daňového zvýhodňovania dlhu v oblasti nehnuteľností postupným zrušením daňovej odpočítateľnosti platieb úrokov z hypoték a/alebo zvýšením daní z majetku. V záujme posilnenia obozretnej úverovej politiky prijať ďalšie opatrenia na podporu amortizácie hypoték. Naďalej znižovať daňové zvýhodňovanie dlhu v zdaňovaní právnických osôb.
3. Zlepšiť efektívnosť trhu s bývaním postupným zrušením zostávajúcich prvkov kontroly nájomného a posilnením zmluvnej slobody medzi jednotlivými nájomníkmi a majiteľmi nehnuteľností. Podporiť lepšiu hospodársku súťaž v sektore stavebníctva

⁹ Podľa článku 9 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97.

a preskúmať procesy územného plánovania, zaberania pôdy a povoľovania s cieľom zvýšiť transparentnosť, skrátiť čas na prípravu a znížiť vstupné prekážky pre stavebné spoločnosti.

4. Zintenzívniť snahu o zlepšenie integrácie na trhu práce nízkokvalifikovaných mladých ľudí a osôb z prostredia migrantov účinnejšími a lepšie zacielenými opatreniami na zlepšenie ich zamestnateľnosti a dopytu po pracovnej sile týchto skupín. Zvýšiť snahu o uľahčenie prechodu zo školy do zamestnania aj prostredníctvom častejšieho využívania praktickej výučby priamo v podnikoch, učňovskej praxe a iných foriem zmlúv, ktoré kombinujú zamestnanie a vzdelanie; doplniť záruku pre mladých, aby sa vzťahovala aj na mladých ľudí, ktorí sa nezúčastňujú na vzdelávaní ani na odbornej príprave; dokončiť preskúmanie účinnosti súčasnej zníženej sadzby DPH pre reštauračné a stravovacie služby v snahe podporiť tvorbu pracovných miest a vyvodiť z neho závery.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*